
Poslediplomsko stručno usavršavanje farmaceuta:
ciljevi projekta Tempus PQPharm i harmonizacija sa EU

Jelena Parojčić, Mira Zečević
Farmaceutski fakultet, Univerzitet u Beogradu

TEMPUS

Trans European Mobility Scheme for University Studies

- Finansiranje međunarodnih projekata s ciljem unapređenja/modernizacije visokoškolskog obrazovanja i stvaranja jedinstvenog evropskog sistema obrazovanja

- *European Higher Education Area*

European Commission
Education & Training

European Commission > Education & training > External Programmes and Policies > Tempus

Education & culture DG

Share

Tempus: Modernisation of Higher Education in countries surrounding the EU

Tempus supports the modernisation of higher education and creates an area of co-operation in countries surrounding the EU. Established in 1990 after the fall of the Berlin Wall, the scheme now covers 27 countries in the Western Balkans, Eastern Europe and Central Asia, North Africa and the Middle East.

Tempus finances two types of actions:

1. **Joint Projects** are based on multilateral partnerships between higher education institutions in the EU and the partner countries. They can develop, modernise and disseminate new curricula, teaching methods or materials, boost a quality assurance culture, and modernise the management and governance of higher education institutions.
2. **Structural Measures** contribute to the development and reform of higher education institutions and systems in partner countries, to enhance their quality and relevance, and increase their convergence with EU developments.

Partnerships are made up of consortia of organisations including higher education institutions, businesses, ministries, NGOs, and other organisations working in higher education; both from the EU and partner countries.

Launch of Tempus IV

The latest phase of the programme, Tempus IV, started in 2008. The annual Tempus budget amounts to around €50 million, and individual projects receive funding between €0.5 and €1.5 million. All conditions and criteria to apply for Tempus funds are laid out in the text of the [call for proposals](#) which is available in English, German and French.

The [Education, Audiovisual and Culture Agency Executive](#) is responsible for the management of all Tempus actions, under the supervision of the European Commission.

The [Erasmus Mundus 'Action 2'](#) is a complementary programme that funds higher education student and teaching staff mobility activities between European universities and universities from targeted third-countries.

Lifelong Learning Policy

- Strategic framework for education and training
- Mobility and lifelong learning instruments
- School education
- Higher education
- Vocational education and training
- Adult learning
- Innovation and creativity
- Research and analysis

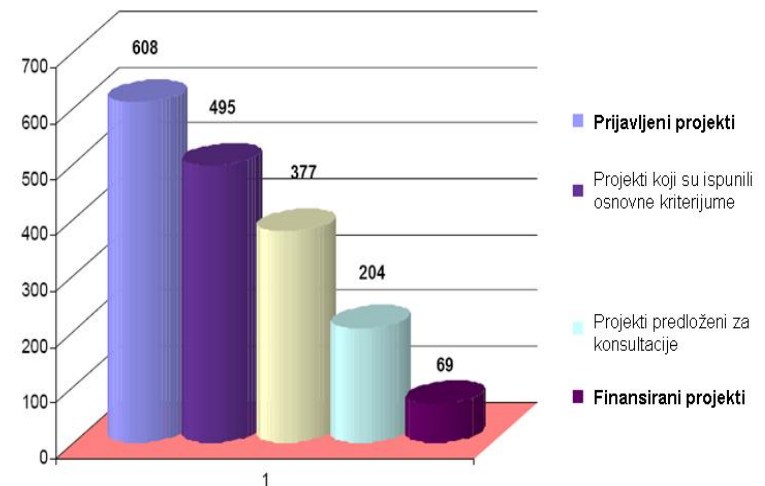
Lifelong Learning Programme

- Lifelong Learning Programme overview
- Erasmus for higher education
- Leonardo da Vinci for vocational training
- Comenius for school education
- Grundtvig for adult education
- Transversal programme

U Tempus IV (2009) pozivu za prijavu projekata

- 75% projekata prijavile su institucije iz zemalja članica Evropske Unije
- 25% projekata prijavile su, kao koordinatori, institucije iz partnerskih zemalja
- u konkurenciji 608 prijavljenih projekata, 69 je izabrano za finansiranje
- među njima i projekat Tempus PQPharm čiji je nosilac Univerzitet u Beogradu

Postupak izbora

Administrativni podaci

naziv projekta	Postgraduate Qualification in Pharmacy: The Way Forward
broj projekta	JP 158897-2009
nosilac projekta	Univerzitet u Beogradu Farmaceutski fakultet
koordinator projekta	Jelena Parojčić
period realizacije	15.01.2010. – 14.01.2013.
vrednost projekta	751.586,00 EUR
web adresa	http://pqpharm.ac.rs/

Partner Institucije

TRINITY COLLEGE DUBLIN
COLÁISTE NA TRÍONÓIDE

THE UNIVERSITY OF DUBLIN

UNIVERSITY of GREENWICH

JPB JOINT PROGRAMMES BOARD
LONDON, EAST AND SOUTH EAST ENGLAND

Fds

Farmaceutsko društvo Srbije

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za farmacijo

The School of Pharmacy
University of London

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ФАРМАЦЕУТСКА КОМОРА
The Pharmaceutical Chamber of Serbia

КОМОРА
БИОХЕМИЧАРА
СРБИЈЕ

Tempus program - ključne reči

modernizacija studijskih programa

univerzitetna saradnja

mobilnost i akademska razmena

uočljivost

širenje informacija

održivost

dokumentacija

Predmet projekta

Unapređenje i modernizacija programa poslediplomskog specijalističkog usavršavanja farmaceuta, kao i programa kontinuiranog stručnog usavršavanja, kroz:

- i. Unapređenje studijskih planova i programa
  - ii. Razvoj kadrova
  - iii. Unapređenje nastavnih materijala i metoda
  - iv. Razvoj platforme za elektronsko učenje
-

Ciljevi projekta

- ❑ Uspostavljanje fleksibilnijeg i efikasnijeg sistema posle diplomskog stručnog usavršavanja, zasnovanog na jasno definisanim ishodima učenja u skladu sa potrebama struke i tržišta rada.
- ❑ Usaglašavanje sa odgovarajućom praksom i standardima koji postoje u EU.
- ❑ Realizacija postavljenih ciljeva kroz intenzivnu saradnju i razmenu znanja i iskustva sa EU partner institucijama, uz podršku odgovarajućih institucija u zemlji i jačanje veza između domaćih Univerziteta.

Ciljevi Bolonjske deklaracije

Formiranje jedinstvenog evropskog prostora u pogledu visokoškolskog obrazovanja s ciljem povećanja mobilnosti i mogućnosti zapošljavanja građana

- usvajanje jedinstvenog sistema lako razumljivih i uporedivih akademskih zvanja (diploma)
  - prihvatanje jedinstvene strukture visokoškolskog obrazovanja
  - uspostavljanje jedinstvenog sistema kredita (*Evropski Sistem Prenosa Bodova- ESPB*), kao osnov za unapređenje mobilnosti
  - promovisanje mobilnosti studenata i nastavnika
-

DEGREE STRUCTURE
OF THE
EUROPEAN HIGHER EDUCATION AREA

THIRD CYCLE

DOCTORAL STUDIES

- ⇒ Doctoral degree
- ⇒ min. 3 years

SECOND CYCLE

MASTER'S PROGRAMME

- ⇒ Master's degree
- ⇒ 90 to 120 ECTS (min. 60)

FIRST CYCLE

BACHELOR'S PROGRAMME

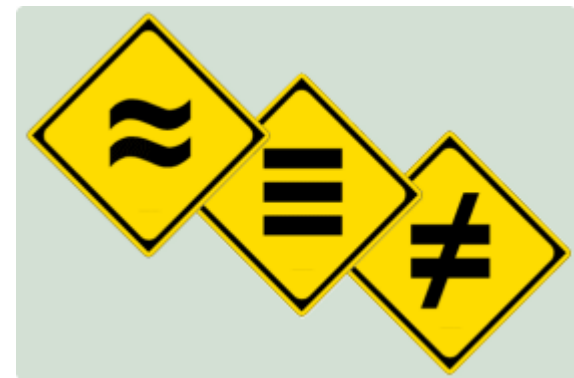
- ⇒ Bachelor's degree
- ⇒ 180 to 240 ECTS

SECONDARY EDUCATION

- akademske doktorske studije predstavljaju jedini oblik poslediplomskog usavršavanja (treći ciklus) prema odredbama Bolonjske deklaracije
- stručna znanja i veštine farmaceuta koja su potrebna za sticanje kompetencija u različitim oblastima, nisu uvek u skladu sa planom i programom doktorskih studija
- potreban je mnogo raznovrsniji i fleksibilniji sistem poslediplomskog usavršavanja

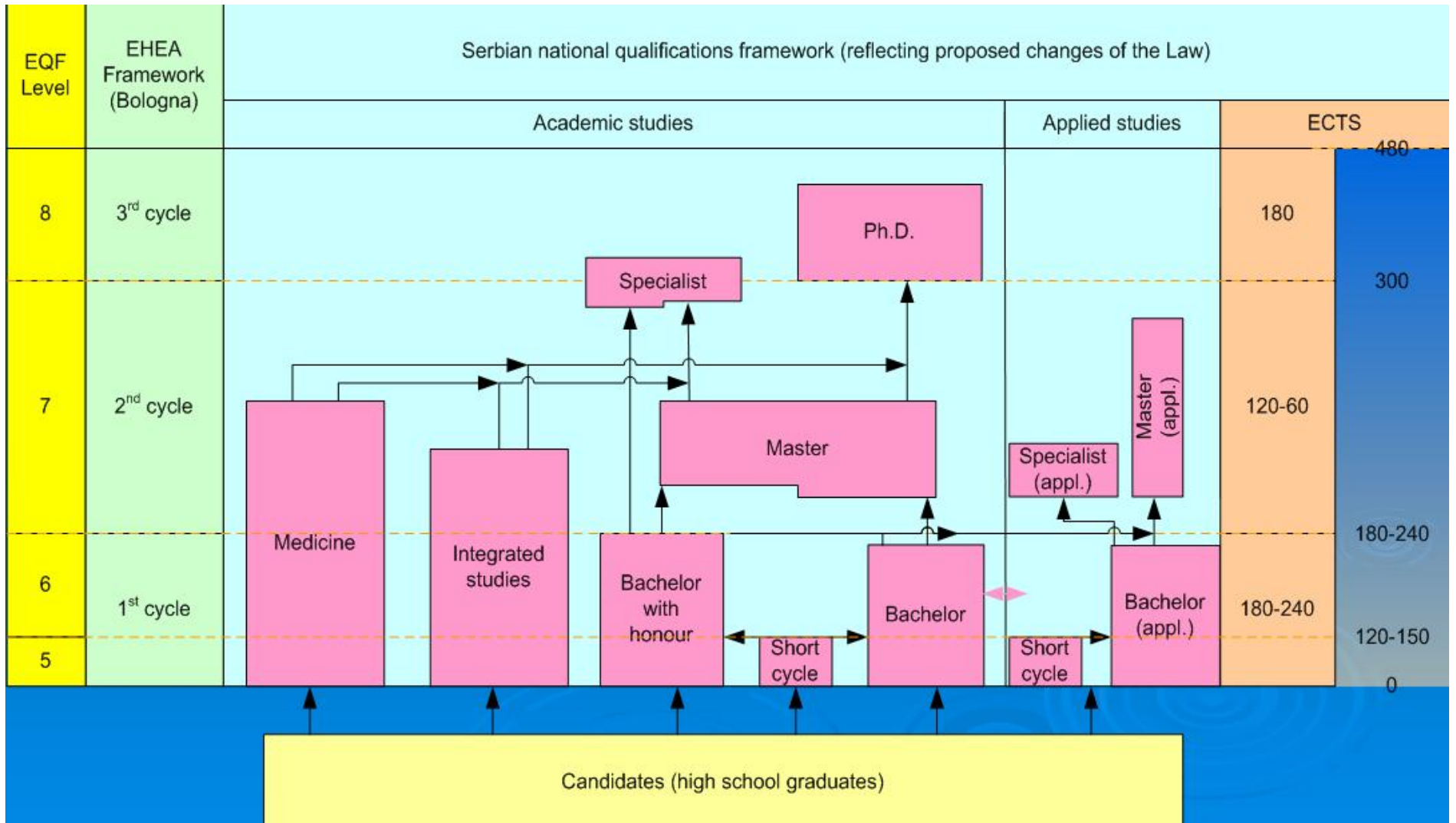
- potreba za poslediplomskim stručnim usavršavanjem farmaceuta prepoznata je na globalnom nivou
- činjenica je da svaka zemlja ima neku svoju specifičnost u ovom pogledu
- farmacija se svrstava u grupu, takozvanih, “regulisanih” profesija ⇒ potreba za jedinstvenim sistemom obrazovanja i usavršavanja predstavlja preduslov za mobilnost stručnjaka unutar EU

- poslediplomsko stručno usavršavanje farmaceuta u Srbiji ima tradiciju dugu više od 50 godina i zvanje i status specijaliste je prepoznat i priznat, slično specijalistima u oblasti medicine.
- postoji veliko interesovanje farmaceuta za ovakav vid poslediplomskog stručnog usavršavanja
- specijalizacije kao viši nivo stručnog usavršavanja, nisu predviđene Bolonjskom deklaracijom

Степени стручне спреме	Факултет/универзитет		Виша школа		EHEA Framework (Bologna)
VIII	Докторат наука		[Dark Green Block]		3 rd cycle
VII-2	Магистратура наука	Специјализација у медицини			
		Специјализација			
VII-1	II степен		[Dark Green Block]		2 nd cycle
VI-2	I степен	Редовне студије (диплома)		3 године	1 st cycle
VI-1			2 године		

Nacrt Nacionalnog okvira kvalifikacija

Poslediplomske specijalističke studije

■ Zdravstvene

- tradicionalne u oblasti medicine i farmacije
- zvanje priznato, zahtev za određena radna mesta
- učenje u praksi – praktični staž
- 3 ili 4 godine
- završni rad/projekat

- odobrenje Ministarstva zdravlja
- radno iskustvo
- realizacija staža
- smanjen broj kandidata (20-30 na 8 studijskih programa)

■ Akademske

- nove
  - zvanje nije priznato, diplome se još uvek ne dodeljuju
  - teorijski kursevi
  - najčešće 1 godina (60 ESPB)

  - nije potrebno odobrenje Ministarstva
  - veliki broj zainteresovanih kandidata (20-30 po studijskom programu)
-

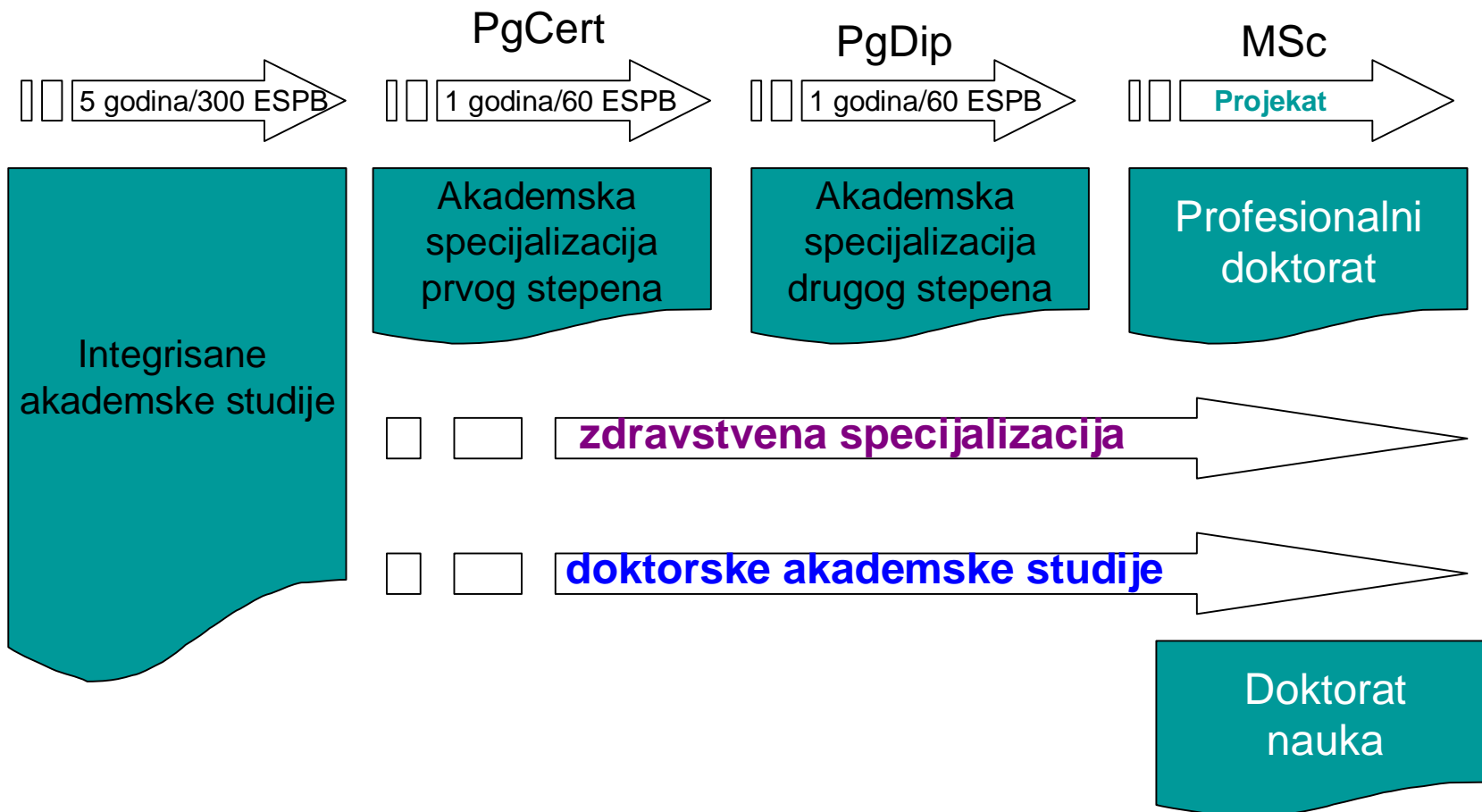

Poslediplomske specijalističke studije

Studijski programi zdravstvenih i akademskih specijalističkih studija

- “paralelni” programi, bez preklapanja i zajedničkih sadržaja
  - sistem “horizontalno” i “vertikalno” povezanih modula sa visokim stepenom izbornosti i fleksibilnosti u skladu sa potrebama znanja individualnih kandidata
-

Poslediplomsko usavršavanje farmaceuta

Tempus program – aktivnosti

Intenzivna međunarodna saradnja

Organizacija Konferencija i seminara

14. april 2010.

Tempus PQPharm Simpozijum

10-12. jun 2010.

Konferencija o kompetencijama u farmaceutskoj industriji

24-25. maj 2011.

Konferencija o kompetencijama u apotekarskoj delatnosti

Tempus program – aktivnosti

Intenzivna međunarodna saradnja

7-9. jun 2010.

Seminar o e-učenju

13-17. april 2011.

Pilot implementacija Modula 1 novog studijskog programa za QP

Studijski boravci nastavnika i saradnika Farmaceutskog fakulteta na partnerskim univerzitetima

Postgraduate Qualification in Pharmacy:
The Way Forward

POSLEDIPLOMSKO USAVRŠAVANJE
FARMACEUTA – korak napred
Tempus Project JP 158897-2009

Univerzitet u Beogradu, Farmaceutski fakultet, koordinator je međunarodnog projekta *Postgraduate Qualification in Pharmacy: The Way Forward* (PQPharm) koji je u okviru programa Tempus finansiran od strane Evropske izvršne agencije za programe iz oblasti obrazovanja, medija i kulture (EACEA). Tempus je program Evropske unije koji pomaže reformu i modernizaciju visokog obrazovanja u partnerskim zemljama i jedan je od najstarijih i najuspešnijih programa saradnje EU.

Predmet projekta je unapređenje i modernizacija programa postdiplomskog specijalističkog usavršavanja farmaceuta, kao i programa kontinuiranog stručnog usavršavanja, kroz:

- unapređenje studijskih planova i programa;
- razvoj nastavničkog kadra;
- unapređenje nastavnih materijala i metoda i
- razvoj platforme za elektronsko učenje.

Cilj projekta je da se uspostavi fleksibilniji i efikasniji sistem postdiplomskog stručnog usavršavanja, zasnovanog na jasno definisanim ishodima učenja u skladu sa potrebama struke i tržišta rada, kao i usaglašavanje sa odgovarajućom praksom i standardima koji postoje u Evropskoj Uniji.

PQpharm
Postgraduate Qualification in Pharmacy:
The Way Forward

Realizacija postavljenih ciljeva biće ostvarena kroz intenzivnu saradnju i razmenu znanja i iskustava sa EU partner institucijama, uz podršku odgovarajućih institucija u zemlji i jačanje veza između domaćih Univerziteta.

Pored Univerziteta u Beogradu, učesnici u realizaciji projekta su Univerzitet u Dublinu, Univerzitet u Londonu, Univerzitet u Griniču, Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Novom Sadu, Univerzitet u Nišu, Univerzitet u Kragujevcu, Joint Programmes Board iz Londona, Farmaceutsko društvo Srbije, Farmaceutska komora Srbije, Društvo medicinskih biohemičara Srbije, Komora biohemičara Srbije, a projekat je podržan i od strane Ministarstva prosvete i Ministarstva zdravlja Republike Srbije.

Web adresa: <http://pqpharm.ac.rs/>